

เอกสารประกอบการพิจารณา

พิธีสารฉบับที่สอง
เพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี
อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์
อ.พ. 3/2567 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 3/2567

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

พิธีสารฉบับที่สอง
เพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี
อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือ สัญญาระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูล เบื้องต้นให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการ พิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการ
สำนักวิชาการ

นางสุภาวดี ตันตระกูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 2

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายอานันท์ เกียรติสารพิภพ

นิติกรเชี่ยวชาญ

นายภูมิพิชญ์ ยาสีหิ

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นางรติมา คชนันท์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายจิรณัฏ์ ชาญเชิงพานิช

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางวรลักษณ์ อัครโกศล

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ธันวาคม 2567

บทสรุปสำหรับสมาชิกรัฐสภา

การเจรจาจัดทำความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA) เกิดขึ้นเมื่อผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ลงนามในแถลงการณ์ร่วมเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2547 ตกลงให้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าระหว่างประเทศ ลดอุปสรรคทางการค้า ลดค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ เพิ่มการค้าและการลงทุน โดยเน้นย้ำการรวมตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาร่วมกันในภูมิภาค มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2553 ซึ่งครอบคลุมหลายด้านของการค้าและการลงทุน ปัจจุบันมีสมาชิกร่วมกัน 12 ประเทศ คือ อาเซียน จำนวน 10 ประเทศ รวมกับประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์

แม้ที่ผ่านมาประเทศไทยมีความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement: TAFTA) และประเทศนิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership: TNZCEP) อยู่แล้ว แต่สาเหตุที่ต้องจัดทำ AANZFTA อีก เนื่องมาจากรัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศภาคีอาเซียนและรัฐมนตรีการค้าออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์เห็นชอบให้มีการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยความตกลงดังกล่าวคาดว่าจะเป็ผลดีต่ออาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง ประเทศไทยในฐานะประเทศภาคีหนึ่งของอาเซียนจึงได้เข้าร่วมเจรจาเพื่อทำความตกลงเขตการค้าเสรี AANZFTA ด้วย ซึ่งภายใต้ความตกลงนี้ ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์เพิ่มเติมจากที่ได้รับภายใต้ TAFTA และ TNZCEP ตลอดจนจะช่วยให้ทั้ง 2 ฝ่ายให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของโลกปัจจุบัน โดยการปรับปรุง AANZFTA มีการเพิ่มเติมประเด็นใหม่ และเพิ่มความเข้มข้นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSME) การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน (TSD) การแข่งขันทางการค้า พิธีการศุลกากร ตลอดจนการอำนวยความสะดวกทางการค้า

สำหรับผลกระทบต่อประเทศไทย AANZFTA จะส่งผลต่อ 1) ด้านเศรษฐกิจ การลดภาษีและการเปิดเสรีการค้าจะช่วยให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าถึงตลาดของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้มากขึ้น รวมถึงได้รับประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเอื้อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตสินค้าระหว่างประเทศสมาชิก 2) ด้านภาคบริการ สินค้าส่งออกสำคัญของไทย เช่น รถยนต์ อุปกรณ์เครื่องปรับอากาศ และอัญมณีเครื่องประดับ จะได้รับประโยชน์จากการลดภาษีและอุปสรรคทางการค้าที่ลดลง 3) ภาคแรงงาน โดยแรงงานไทยที่ต้องการไปทำงานในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ยังคงประสบปัญหาเรื่องการทดสอบภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะออสเตรเลีย มีการกำหนดมาตรฐานการทดสอบที่สูงมาก

ในส่วน of ข้อเสนอนี้ รัฐบาลไทยควรส่งเสริมการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการไทยในการใช้ประโยชน์จากความตกลง AANZFTA ที่ยกระดับนี้ รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในตลาดออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีระหว่างประเทศสมาชิกให้มากขึ้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม แม้การยกระดับ AANZFTA จะมีข้อดีมากมาย แต่ยังคงต้องระวังในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค การรักษาสິงแวดล้อม และการจัดการกับมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยในบางสาขา

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้สนใจ	ก
ส่วนที่ 1 สารสำคัญ	
- พิธีสารฉบับที่สอง เพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA)	3-1
- ความเป็นมา	3-4
- การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ในปี 2567 (มกราคม-กันยายน)	3-7
- เครือรัฐออสเตรเลีย	3-13
- สรุปการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย	3-16
- ประเทศนิวซีแลนด์	3-18
- สรุปการค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์	3-21

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญ¹ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

1. ความเป็นมา

ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA) มีผลใช้บังคับสำหรับประเทศไทยเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2553 มีสาระสำคัญครอบคลุมทั้งเรื่องการค้าสินค้า กว้างกว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า บริการ การลงทุน (ยังไม่รวมการเปิดเสรี) พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ต่อมาประเทศสมาชิกได้มีการจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่ง เพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (First Protocol to amend ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area) โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2558 โดยเป็นการปรับปรุงพิกัดศุลกากร และแก้ไขกฎถิ่นกำเนิดสินค้าให้ทันสมัย สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติงานจริงในขณะนั้น

ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AEM-CER Consultation) ครั้งที่ 21 เมื่อวันที่ 2-6 สิงหาคม 2559 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาชนลาว ได้เห็นชอบขอบเขต/แนวทาง (Terms of Reference: TOR) ในการดำเนินการทบทวนทั่วไปของความตกลง AANZFTA ในปี 2560 ตามที่เสนอ โดยคณะกรรมการร่วมความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (ASEAN-Australia-New Zealand FTA Joint Committee: FJC)

ต่อมา ที่ประชุม AEM-CER consultation ครั้งที่ 23 เมื่อเดือนกันยายน 2561 ให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะ (Recommendations) ที่สมาชิกได้ร่วมกันจัดทำเพื่อเป็นพื้นฐาน (Base line) ในการวางแนวทางการปรับปรุง/ยกระดับความตกลง AANZFTA โดยให้ดำเนินการเจรจาปรับปรุง/ยกระดับความตกลง AANZFFFTA ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

การเจรจายกระดับความตกลง AANZFTA ได้เริ่มต้นรอบแรกเมื่อปี 2564 จากนั้นเมื่อเดือนมิถุนายน 2566 ประเทศสมาชิกความตกลง AANZFTA สามารถสรุปการเจรจายกระดับความตกลง AANZFTA เพื่อปรับปรุงความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การค้าโลก โดยการเจรจาอยู่บนพื้นฐานความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

¹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2567). สรุปสาระสำคัญ พิธีสารฉบับที่สองเพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

2. **สาระสำคัญของพิธีสารฉบับที่สอง เพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์** ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ อารัมภบท การแก้ไขความตกลง การมีผลใช้บังคับ ผู้เก็บรักษาสนธิสัญญา และเอกสารแนบท้าย

ทั้งนี้ เอกสารแนบท้ายพิธีสารฉบับที่สอง เพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ได้แก่ ความตกลง AANZFTA ฉบับปรับปรุงแก้ไขซึ่งมีทั้งสิ้น 21 บท และ 4 ภาคผนวก ดังนี้

2.1 บทที่ไม่ได้มีการปรับแก้ไข รวม 5 บท ได้แก่ 1) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช 2) มาตรการปกป้อง 3) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 4) ทรัพย์สินทางปัญญา และ 5) บทบัญญัติเกี่ยวกับสถาบัน

2.2 บทที่ปรับปรุงเนื้อหาความตกลงเดิม โดยใช้ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) เป็นพื้นฐาน รวม 13 บท ได้แก่

2.2.1 บทการจัดตั้งเขตการค้าเสรี วัตถุประสงค์ และค่านิยมทั่วไป มีการเพิ่มเติมค่านิยม คำศัพท์ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและพันธกรณีภายใต้บทอื่น ๆ ที่มีการปรับปรุง อาทิ สินค้าจำเป็น (essential goods) วิกฤตด้านมนุษยธรรม (humanitarian crisis) ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (least developed country) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) พิธีสารฉบับที่สอง (Second protocol) กลุ่มประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน (newer ASEAN Member States) และวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro, Small and Medium Enterprises: MSMEs)

2.2.2 บทการค้าสินค้า มีการปรับปรุงเนื้อหาในบทการค้าสินค้าให้มีความทันสมัย โดยไม่มีการเจรจา เปิดตลาดสินค้าเพิ่มเติมแต่อย่างใด จึงยังคงใช้ตารางข้อผูกพันการลดภาษีตาม AANZFTA ฉบับเดิม แต่ได้เพิ่มข้อบทที่จะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้า อาทิ การอนุญาตให้นำสินค้าเข้ามาชั่วคราว การอนุญาตให้นำคอนเทนเนอร์และพาเลทเข้ามาชั่วคราว และการยกเว้นอากรนำเข้าตัวอย่างสินค้าที่ไม่มีมูลค่าทางการค้า เป็นต้น

รวมทั้งได้เพิ่มประเด็นใหม่ที่ยังไม่เคยบรรจุในความตกลงฉบับอื่น คือ มาตรการที่มีใช้ภาษีสำหรับสินค้าจำเป็นในช่วงวิกฤตด้านมนุษยธรรม โรคระบาด หรือสถานการณ์การแพร่กระจายของโรคระบาด โดยประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการเท่าที่เป็นไปได้ 1) อำนวยความสะดวกในการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการที่มีใช้ภาษีของสินค้าจำเป็น 2) หลีกเลี่ยงการริเริ่มข้อจำกัดทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับการนำมาตรการที่มีใช้ภาษีมาใช้กับสินค้าจำเป็น และ 3) การแจ้งและเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับมาตรการที่มีใช้ภาษีสำหรับสินค้าจำเป็นอย่างทันเวลา

2.2.3 บทกฎถิ่นกำเนิดสินค้า การอนุญาตให้ใช้การสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบเต็มส่วน (Full Cumulation) ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าภายใต้ความตกลง AANZFTA ฉบับเดิม โดยให้นับรวมมูลค่าของกระบวนการผลิตและวัตถุดิบทั้งหมดที่เกิดขึ้นภายในประเทศสมาชิก

2.2.4 บทพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า มี 18 ข้อบทที่นำมาจากความตกลง RCEP และข้อบทที่มีพันธกรณีเพิ่มเติมจากความตกลง RCEP เช่น การใช้ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จุดเดียว (Single Window) และการอำนวยความสะดวกทางการค้าในภาวะวิกฤตด้านมนุษยธรรม โรคระบาด หรือสถานการณ์การแพร่กระจายของโรคระบาด

2.2.5 บทมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมในเรื่องการส่งเสริมการยอมรับผลการตรวจสอบและรับรองที่ดำเนินการในประเทศสมาชิกอื่น โดยมุ่งที่จะเพิ่ม

ประสิทธิภาพ หลีกเลียงความซ้ำซ้อน รวมทั้งการปรับแก้ไขให้ประเทศสมาชิกสามารถร้องขอให้มีการปรึกษาหารือทางเทคนิคเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการค้าให้เรียบร้อย หรือจนเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่ายภายใน 60 วัน

2.2.6 บทการค้าบริการ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้เทียบเท่าความตกลง RCEP อาทิ 1) ผูกพันหลักการ Ratchet โดยการให้สิทธิประโยชน์กับนักลงทุนของประเทศสมาชิกโดยอัตโนมัติหากมีการปรับปรุงกฎหมายในอนาคตให้เสรีมากยิ่งขึ้นจากปัจจุบัน 2) ผูกพันหลักการ Most-Favoured Nation Treatment (MFN) โดยการให้สิทธิประโยชน์กับนักลงทุนของประเทศสมาชิกโดยอัตโนมัติ หากมีการขยายสิทธิประโยชน์ให้กับประเทศนอกสมาชิกในอนาคต 3) การปรับปรุง/เพิ่มข้อบทเพื่อให้รองรับการผูกพันเปิดตลาดทั้งในรูปแบบ Positive List Approach และ Negative List Approach อาทิ ข้อบทการจัดตั้งธุรกิจภายในประเทศ และข้อบทการกำหนดสัญญาผู้บริหารอาวุโสและคณะกรรมการบริหาร

นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงพันธกรณีในบางข้อบทที่มีพันธกรณีเพิ่มเติมจากความตกลง RCEP อาทิ 1) การพัฒนาข้อบทการ प्रतिบัติเยี่ยงคนชาติ และข้อบทการ प्रतिบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) ให้สอดคล้องกับความตกลงสมัยใหม่ 2) การเพิ่มประเด็นจากข้อริเริ่มการจัดทำวินัยเพื่อกำกับดูแลการใช้กฎระเบียบภายในประเทศภายใต้กรอบ WTO จำนวน 1 ประเด็น (ระยะเวลาการบังคับใช้) ภายใต้บทกฎระเบียบภายในประเทศ 3) ส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาทิ การหารือเพื่อให้มีความเข้าใจต่อข้อบทที่มีความเชื่อมโยงข้อบทการห้ามกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติ จากบทลงทุนมายังบทการค้าบริการ และ 4) การจัดทำภาคผนวกบริการวิชาชีพ และภาคผนวกบริการด้านการศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นความตกลงแรกของไทยในการยอมรับให้มีภาคผนวกดังกล่าว

2.2.7 บทการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา การเปิดตลาดการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาของไทยมีระดับเทียบเท่ากับข้อผูกพันเปิดตลาดภายใต้ RCEP โดยเสนอผูกพัน จำนวน 118 สาขาย่อย อีกทั้ง ไทยได้ผูกพันหลักการให้สิทธิประโยชน์กับนักลงทุนของภาคีโดยอัตโนมัติ หากไทยมีการปรับปรุงกฎหมายให้เสรีมากขึ้น คือ Ratchet จำนวน 10 สาขา และการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนของภาคีโดยอัตโนมัติ หากไทยมีการขยายสิทธิประโยชน์ที่ดีกว่าให้กับประเทศนอกภาคีในอนาคต (MFN) จำนวน 5 สาขา ทั้งนี้ โดยไทยไม่ได้ผูกพันเปิดตลาดหรือบริการเกินกว่าที่กฎหมายของไทยกำหนด และไม่ได้ส่งผลให้ไทยต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.2.8 บทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มีการเพิ่มเติมข้อบทใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความตกลง RCEP ได้แก่ 1) ข้อบทไบแจ่งหนี้อิเล็กทรอนิกส์ (2) ข้อบทมาตรฐานการค้าดิจิทัล และการตรวจสอบและรับรอง 3) ข้อบทข้อมูลเปิดภาครัฐ และ (4) ความเท่าเทียมทางดิจิทัลสำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ มีข้อบทที่มีพันธกรณีเพิ่มเติมจากความตกลง RCEP ได้แก่ 1) การจัดทำข้อบทไบแจ่งหนี้อิเล็กทรอนิกส์ 2) ข้อบทมาตรฐานการค้าดิจิทัล และการตรวจสอบและรับรอง 3) ข้อบทการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ 4) ข้อบทความเท่าเทียมทางดิจิทัลสำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และ 5) การอยู่ภายใต้กลไกการระงับข้อพิพาท โดยมีข้อยกเว้นแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

2.2.9 บทการลงทุน เพิ่มการสงวนสิทธิในการใช้หรือคงไว้ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ในลักษณะเดียวกับความตกลง RCEP อาทิ มาตรการในเรื่องการถือครองและการใช้ที่ดิน และมาตรการภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อีกทั้ง ไทยผูกพันหลักการให้สิทธิประโยชน์กับนักลงทุนของภาคีโดยอัตโนมัติ หากไทยมีการปรับปรุงกฎหมายให้เสรีมากขึ้น คือ Ratchet ในสาขาต่าง ๆ อาทิ การเกษตร (การเพาะพันธุ์

เมล็ดหัวหอมใหญ่ และการเลี้ยงโค กระบือ ม้า แพะ แกะ) และประมง (การเพาะเลี้ยงปลาทูน่าในกระชังน้ำลึก และกุ้งมังกร 6 สายพันธุ์) และการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนของภาคีโดยอัตโนมัติ หากไทยมีการขยายสิทธิประโยชน์ที่ดีกว่าให้กับประเทศนอกภาคีในอนาคต (MFN) ในสาขา 1) การผลิต 2) เหมือนแร่ และ 3) การทำฟาร์มปศุสัตว์ภายใต้สาขาการเกษตร ตามความตกลง RCEP

นอกจากนี้ ไทยเพิ่มการเปิดเสรีการลงทุนโดยใช้ความตกลง RCEP เป็นพื้นฐาน และผูกพันสาขาการผลิตใน 5 สาขาย่อยเพิ่มเติมจากความตกลง RCEP ได้แก่ 1) การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตร 2) การผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางการแพทย์และศัลยกรรม และเครื่องใช้ทางศัลยกรรมกระดูก 3) การผลิตอุปกรณ์ควบคุมกระบวนการผลิตในทางอุตสาหกรรม 4) การผลิตอากาศยานและยานอวกาศ และ 5) การผลิตบรรจุภัณฑ์อาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Food Packaging) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล อาทิ ประเทศไทย 4.0 และเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG) โดยให้ต่างชาติถือหุ้นได้สูงสุดร้อยละ 100

2.2.10 บทการแข่งขันทางการค้า มีการปรับปรุงบนพื้นฐานความตกลง RCEP โดยเพิ่มโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถปรึกษาหารือ (Consultation) รวมทั้งเพิ่มเติมพันธกรณีเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ตระหนักถึงหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศสมาชิก และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างกัน

2.2.11 บทบัญญัติทั่วไปและข้อยกเว้น มีการปรับปรุงแก้ไขข้อยกเว้นด้านความมั่นคง (Security Exceptions) ให้ประเทศสมาชิกมีความยืดหยุ่นในการใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงในประเทศของตนมากขึ้น แต่ต้องอยู่บนหลักการตามที่องค์การสหประชาชาติกำหนด รวมถึง มาตรการปกป้องดุลชำระเงินให้มีพันธกรณีให้เทียบเท่าความตกลง RCEP เพื่อการปกป้องที่เพิ่มขึ้นจากความตกลงเดิม เพื่อให้ครอบคลุมกรณีเกิดการไหลเวียนเงินทุนที่มากเกินไป

2.2.12 บทการปรึกษาหารือและการระงับข้อพิพาท มีการปรับปรุงพันธกรณีการบังคับใช้กลไกการระงับข้อพิพาท ดังนี้ 1) ระบุให้บทที่ 5 (มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช) บทที่ 12 (ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ) บทที่ 13 (การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน) บทที่ 15 (การแข่งขันทางการค้า) บทที่ 16 (วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย) และบทที่ 17 (การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ) เป็นบทที่จะไม่นำกลไกการระงับข้อพิพาทมาใช้บังคับ และ 2) นำบทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ออกจากบทที่จะไม่นำกลไกการระงับข้อพิพาทมาใช้บังคับ (บทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะอยู่ภายใต้กลไกการระงับข้อพิพาทของบทนี้)

2.2.13 บทบัญญัติสุดท้าย มีการปรับปรุงเนื้อหา โดยการกำหนดหน้าที่ให้เลขาธิการอาเซียนเป็นผู้รับฝากความตกลง และเป็นผู้แจ้งแต่ละประเทศสมาชิกทราบถึงการถอนตัว หรือการสิ้นสุดสถานะของประเทศสมาชิก

2.3 บทที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่ รวม 3 บท ได้แก่

2.3.1 บทการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นสาขาใหม่ที่สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการขยายตัวของการค้าและการลงทุน โดยสมาชิกความตกลง AANZFTA จะร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามกรอบพันธกรณีที่สมาชิกเป็นภาคีอยู่ และร่วมกันส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมเรื่องสภาพภูมิอากาศ

และสิ่งแวดลอม เศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจสีน้ำเงิน เศรษฐกิจหมุนเวียน พลังงาน แรงงาน รวมถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เห็นชอบร่วมกัน

2.3.2 บทการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ เน้นการส่งเสริมความโปร่งใส การจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ความถูกต้องและเป็นธรรมในการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย มากขึ้น โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐระหว่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการที่ผ่านมาของหน่วยงานที่รับผิดชอบ และไม่มีควมจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติม

2.3.3 บทวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย ส่งเสริมการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย ระหว่างกัน เสริมสร้างขีดความสามารถให้กับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย รวมทั้งการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อาทิ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี การปรับตัวต่อประเด็นการค้าใหม่ ๆ

2.4 ภาคผนวกประกอบความตกลง AANZFTA ฉบับปรับปรุงแก้ไข 4 ภาคผนวก ได้แก่

2.4.1 ภาคผนวก 1 ตารางข้อผูกพันภาษีศุลกากร ไม่มีการเจรจาเปิดตลาดสินค้าเพิ่มเติมแต่อย่างใด จึงยังคงใช้ตารางข้อผูกพันการลดภาษีตามความตกลง AANZFTA ฉบับเดิม

2.4.2 ภาคผนวก 2 ตารางข้อผูกพันเฉพาะสำหรับบริการ ไทยใช้ตารางข้อผูกพันเปิดตลาดบริการภายใต้ความตกลง RCEP เป็นพื้นฐาน โดยยังคงเงื่อนไขอื่น ๆ ตามข้อผูกพันเปิดตลาดบริการภายใต้ความตกลง RCEP และความตกลงการค้าเสรีอื่น ๆ ที่ผ่านมาของไทย

2.4.3 ภาคผนวก 3 ตารางข้อสงวนและมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีสำหรับการลงทุน ไทยใช้ข้อผูกพันการเปิดเสรีการลงทุนของไทยภายใต้ความตกลง RCEP เป็นพื้นฐาน โดยยังคงสงวนสิทธิในการที่จะใช้หรือคงไว้ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ตามความตกลง RCEP

2.4.4 ภาคผนวก 4 ตารางข้อผูกพันเฉพาะว่าด้วยการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา โดยภาพรวมข้อเสนอเปิดตลาดการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาของไทยใช้ข้อผูกพันเปิดตลาดการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาภายใต้ความตกลง RCEP เป็นพื้นฐาน

อย่างไรก็ตาม มีบางส่วนที่ไทยผูกพันเกินกว่าความตกลง RCEP อาทิ การขยายระยะเวลาพำนักของบุคคลธรรมดาประเภทผู้เยี่ยมเยียนทางธุรกิจ (Business Visitor) จากเดิมพำนักได้ไม่เกิน 90 วัน เป็นพำนักได้ไม่เกิน 90 วัน และสามารถขยายเวลาได้ไม่เกิน 1 ปี รวมถึง สาขาบริการวิชาชีพอื่น ๆ อาทิ สาขาบริการด้านการศึกษา บริการด้านการซ่อมแซมและบำรุงอากาศยาน และบริการขนส่งทางทะเล เป็นต้น

3. การมีผลบังคับใช้ของพิธีสารฉบับที่สอง เพื่อแก้ไขความตกลง AANZFTA จะมีผลใช้บังคับ 60 วัน หลังจากวันที่ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 4 ประเทศ นำส่งสัตยาบันสารแก่เลขาธิการอาเซียนแล้ว และจะมีผลบังคับใช้กับประเทศสมาชิกที่ให้สัตยาบันภายหลังจากนั้น 60 วัน หลังจากประเทศสมาชิกรับได้นำส่งสัตยาบันสารของตนแก่เลขาธิการอาเซียน

ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์

การเจรจาจัดทำความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA) เกิดขึ้นเมื่อผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ลงนามในแถลงการณ์ร่วมเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2547 ตกลงให้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน เพื่อส่งเสริมการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีมีสมาชิกร่วมกัน 12 ประเทศ คือ อาเซียน จำนวน 10 ประเทศ รวมกับประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์ สำหรับ AANZFTA มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าระหว่างประเทศ มุ่งเน้นการลดอุปสรรคทางการค้าให้เหลือน้อยที่สุด ลดค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ เพิ่มการค้าและการลงทุน เป็นความตกลงที่ครอบคลุมหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุน ทั้งในเรื่องของการค้าสินค้า การค้าบริการ โดยบทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานในความรับผิดชอบของกรมศุลกากร คือ บทการค้าสินค้า บทกฎถิ่นกำเนิดสินค้า และบทพิธีการศุลกากร จนเมื่อ กุมภาพันธ์ 2567 ประเทศออสเตรเลียได้ผูกพันลดภาษีศุลกากรครอบคลุมทุกรายการสินค้ารวม 6,124 รายการ ประเทศนิวซีแลนด์ได้ผูกพันลดภาษีศุลกากรครอบคลุมทุกรายการสินค้ารวม 7,238 รายการ และประเทศไทยได้ผูกพันภาษีศุลกากรครอบคลุมสินค้าจำนวน 6,224 รายการ¹ ภายใต้กรอบการค้าเสรี AANZFTA โดยสินค้าไทยร้อยละ 85.82 ได้ลดภาษีเป็นศูนย์แล้ว ภาคบริการไทยผูกพันเปิดตลาดให้ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ด้านการลงทุนสมาชิกยังไม่มีข้อผูกพันการเปิดเสรีการลงทุน

โดยประเทศไทยจะไม่ผูกพันลดภาษีในสินค้าใดให้เป็นศูนย์เร็วกว่าที่ได้ผูกพันไว้ในความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) หรือความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) หรือความตกลงเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจของไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP) ยกเว้นกรณีที่อัตราฐานที่ใช้ในการลดและ/หรือการยกเลิกภาษีศุลกากรภายใต้ความตกลง AANZFTA คือ MFN Applied Rates ณ วันที่ 1 มกราคม 2548 ต่ำกว่าข้อผูกพันภาษีศุลกากรภายใต้ความตกลงที่มีอยู่เดิม หรือกรณีของสินค้าบางรายการที่ไม่มีมูลค่าการค้ากับประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์หรือมีมูลค่าการค้าต่ำ นอกจากนี้ประเทศไทยไม่ได้ผูกพันภาษีศุลกากร สำหรับสินค้าที่มีโควตาภาษีทุกรายการด้วย

แม้ที่ผ่านมาประเทศไทยมีความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement: TAFTA) และประเทศนิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership: TNZCEP) อยู่แล้ว แต่สาเหตุที่ต้องจัดทำ AANZFTA อีก เนื่องมาจากรัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศอาเซียนและรัฐมนตรีการค้าออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เห็นชอบให้มีการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยความตกลงดังกล่าวจะเป็นผลดีต่ออาเซียนกับออสเตรเลีย

¹ กรมศุลกากร. (15 มีนาคม 2567). ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement - AANZFTA). สืบค้น 5 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.dft.go.th/th-th/DFT-Service/ServiceData-Information/dft-service-data-privilege/Detail-dft-service-data-privilege/ArticleId/5060/aec-newz-aus>

และนิวซีแลนด์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง และการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับคูเวตนั้น จะต้องมีประเทศภาคีอาเซียนทั้ง 10 ประเทศเข้าร่วมเจรจา ประเทศไทยในฐานะประเทศภาคีหนึ่งของอาเซียน จึงได้เข้าร่วมเจรจาเพื่อทำความตกลงเขตการค้าเสรี AANZFTA ด้วย ซึ่งภายใต้ความตกลงนี้ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์ทางภาษีเพิ่มเติมจากที่ได้รับภายใต้ TAFTA และ TNZCEP ตลอดจนจะช่วยให้ทั้ง 2 ฝ่ายให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของโลกปัจจุบัน

หลังจาก AANZFTA มีผลใช้บังคับมาได้ประมาณ 8 ปี สมาชิก AANZ ได้เริ่มการเจรจาเพื่อปรับปรุงข้อตกลงโดยมีประเด็น/พันธกรณีใหม่ที่เพิ่มเข้ามา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับความตกลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์การค้าโลกที่เปลี่ยนแปลงไป อำนวยความสะดวกในด้านการค้าและพิธีการทางภาษีต่าง ๆ ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ พร้อมสนับสนุนการบังคับใช้ข้อตกลง FTA อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ฉบับเพิ่มเติมภายในปี 2567 เพื่อเสริมสร้างผลประโยชน์ด้านการค้าระหว่างประเทศและเศรษฐกิจของประเทศไทย

การยกระดับความตกลง AANZFTA ครอบคลุมมิติต่าง ๆ รวม 4 ประเด็น ได้แก่

- (1) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ
- (2) การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSME)
- (3) การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Trade and Sustainable Development: TSD)
- (4) ภาคผนวก การบริการการศึกษา (ภายใต้บทการค้าบริการ)

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ปรับปรุงให้มีมาตรฐานสูงกว่าความตกลง RCEP (RCEP plus) จำนวน 6 บท ได้แก่

- (1) การแข่งขันทางการค้า อาทิ การคุ้มครองผู้บริโภค
- (2) พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า อาทิ ระบบ Single Window ความโปร่งใส และการอำนวยความสะดวกสินค้าจำเป็นในภาวะวิกฤตด้านมนุษยธรรม
- (3) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ อาทิ การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดซื้อจัดจ้างที่ยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความน่าเชื่อถือต่อแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และการมีส่วนร่วมของ SMEs
- (4) การค้าสินค้า อาทิ มาตรการที่มีใช้ภาษีสำหรับสินค้าจำเป็นในภาวะวิกฤตด้านมนุษยธรรม
- (5) กฎถิ่นกำเนิดสินค้า อาทิ โครงการนำร่องการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบเต็มส่วน
- (6) การค้าบริการ อาทิ บริการการศึกษา และบริการวิชาชีพ

สำหรับพิธีสารฉบับที่ 2 เพื่อแก้ไขความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) เป็นการปรับปรุงความตกลงเพิ่มความเข้มข้นในแต่ละเรื่องค่อนข้างมาก เช่น การยกระดับบทเรื่อง มาตรการที่มีใช้ภาษี (NTMs) การจัดทำภาคผนวกรายการสินค้าสำคัญ (Essential Goods) เพื่อรักษาความเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการยกระดับความตกลงด้านการค้าสินค้าในประเด็นที่อยู่นอกเหนือจากความตกลง RCEP ในเรื่องการยกเว้นอากรขาออกและสินค้าที่นำมาผลิตซ้ำ ซึ่งในมุมมองของประเทศไทยที่มีระดับการพัฒนาค่อนข้างดีในแง่ของกฎหมาย เครื่องมือ ระบบ หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ อาจมองว่าไม่มีความได้เปรียบแต่อย่างใด แต่หากมองในมุมการพัฒนาาร่วมกัน ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ถือเป็นตัวกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกที่ยังพัฒนาไม่ได้มากต้องผลักดัน

ตัวเองให้พัฒนาขึ้น ซึ่งประโยชน์ที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลในทางบวกต่อผู้ประกอบการไทยและประเทศสมาชิก AANZ อย่างแน่นอน การพัฒนาหรือก้าวไปข้างหน้าด้วยกันจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาในภูมิภาคอีกทางหนึ่งด้วย

โดยที่ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์ ได้ตกลงเริ่มเจรจา ปรับปรุงความตกลงให้ทันสมัยกับรูปแบบการค้าที่เปลี่ยนไปและได้สรุปผลการเจรจาเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2565 โดยใช้เวลาในการเจรจาเกือบ 3 ปี ซึ่งความตกลง AANZFTA ครั้งนี้ จะช่วยขยายโอกาสทางการค้า การลงทุน และเสริมความแข็งแกร่งของห่วงโซ่อุปทานการผลิตระหว่างกัน สำหรับความตกลง AANZFTA คาดว่าจะมีผลใช้บังคับในปี 2567 เมื่อสมาชิกทั้งหมดได้ลงนามและให้สัตยาบันครบถ้วน

การค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย ในปี 2565 มีมูลค่า 18,315.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในช่วง 7 เดือน (มกราคม-กรกฎาคม 2566) มีมูลค่า 11,501 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศออสเตรเลีย มูลค่า 6,435.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และประเทศไทยนำเข้าจากประเทศออสเตรเลีย มูลค่า 5,065.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกสำคัญ อาทิ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ และอัญมณีเครื่องประดับ ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ อาทิ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ และสินแร่ โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์

สำหรับการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศนิวซีแลนด์ ในปี 2565 มีมูลค่า 2,845.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในช่วง 7 เดือน (มกราคม-กรกฎาคม 2566) มีมูลค่า 1,353.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศนิวซีแลนด์ มูลค่า 814.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และประเทศไทยนำเข้าจากประเทศนิวซีแลนด์ มูลค่า 539 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกสำคัญ อาทิ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ และหม้อแปลงไฟฟ้า และสินค้านำเข้าสำคัญ อาทิ นมและผลิตภัณฑ์นม ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้ และน้ำมันดิบ²

ปัจจุบันประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ถือเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยอันดับที่ 7 และ 31 ตามลำดับ โดยในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน 2567 การค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์ มีมูลค่า 7,105.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.74 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศออสเตรเลียเป็นมูลค่า 4,174.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.59 สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ นอกจากนี้ ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศนิวซีแลนด์เป็นมูลค่า 529.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.55 โดยสินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ และน้ำตาลทราย ซึ่งจากการเจรจาในครั้งนี้คาดว่าจะช่วยเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างประเทศสมาชิกตามข้อตกลง FTA ที่ได้มีการผลักดันตามเป้าหมายที่วางไว้³

² “อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์” ลงนามอัทเกรต AANZFTA คาดบังคับใช้ปี 67. (28 สิงหาคม 2566). **มติชนออนไลน์**. สืบค้น 13 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.mreport.co.th/news/government-news/305-signing-ceremony-to-improved-asean-australia-new-zealand-free-trade-agreement>

³ รัฐบาลไทย. (16 มิถุนายน 2567). **นายกฯ มุ่งมั่นยกระดับการค้าระหว่างประเทศ เชื่อม FTA อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ฉบับอัทเกรตจะเสริมสร้างการใช้ประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก**. สืบค้น 13 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/84526>

ผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ต่อไทย

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ความตกลง AANZFTA จะช่วยผลักดันให้ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์อำนวยความสะดวกในการเข้าสู่ตลาดการค้าสินค้ามากขึ้น ผ่านทางความร่วมมือในการลดหรือยกเลิกมาตรการ ผู้ประกอบการสามารถซื้อปัจจัยการผลิตจากประเทศภาคีความตกลง AANZFTA ได้ในราคาที่ต่ำลงจากอัตราภาษีที่ลดลงภายใต้ AANZFTA ประเทศไทยได้รับประโยชน์ทางภาษีมากกว่าการเปิดตลาดภายใต้ TAFTA และ TNZCEP ในสาขาสิ่งทอผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง ยานยนต์และชิ้นส่วน โดยประเทศไทยเสนอผูกพันการเปิดตลาดไม่มากไปกว่าที่ได้ตกลงผูกพันไว้ใน AFTA TAFTA และ TNZCEP นอกจากนี้ ยังได้รับประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเนื่องจากภายใต้ AANZFTA เปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกในประเทศภาคีสามารถนำเข้าวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เพื่อสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าได้ทุกกลุ่มสินค้าและเป็นช่องทางให้เกิดความร่วมมือในการผลิตสินค้าระหว่างผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศสมาชิก

ประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์มีการปกป้องสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี 2 มาตรการหลักอย่างเข้มงวด คือ มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และมาตรการสุขอนามัย ดังนั้น ภายใต้ AANZFTA จึงต้องเน้นความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ด้านการลดเลิกมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีของทั้งประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ จึงได้เกิดข้อเสนอโครงการความร่วมมือด้าน Import Health Standard และโครงการความร่วมมือด้าน Food Safety Certification for Dairy & Meat Industries ซึ่งคาดว่าจะผลักดันให้ทั้ง 2 ประเทศอำนวยความสะดวกในการเข้าสู่ตลาดมากขึ้น

2. ผลกระทบต่อภาคบริการ

ประเทศไทยผูกพันการเปิดเสรีภาคบริการภายใต้ AANZFTA ไม่เกินกว่าที่ผูกพันภายใต้ AFAS และ TAFTA โดยกำหนดให้การจัดตั้งธุรกิจบริการ ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดในประเทศไทย โดยมีสัดส่วนหุ้นต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และมีจำนวนผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ขณะที่ภายใต้ TAFTA ประเทศไทยเปิดตลาดให้แก่ประเทศออสเตรเลียในธุรกิจบางสาขาที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 60 ในส่วนของ AFAS มีกำหนดจะยกเลิกข้อจำกัดทั้งหมดในบริการรูปแบบที่ 1 การให้บริการข้ามพรมแดน และรูปแบบที่ 2 การใช้บริการข้ามพรมแดน ภายในปี 2551 ขณะที่ภายใต้ AANZFTA ประเทศไทยเสนอไม่ผูกพัน (unbound) การเปิดตลาดบริการรูปแบบที่ 1 ในสาขาบริการส่วนใหญ่ของประเทศ

เนื่องจากภายใต้ TSZCEP ไม่มีข้อผูกพันที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีการค้าบริการ ดังนั้น การเปิดเสรีบริการภายใต้ AANZFTA จึงเป็นการเปิดเสรีภาคบริการเพิ่มเติมให้กับประเทศนิวซีแลนด์ โดยประเทศไทยผูกพันการเปิดเสรีภาคบริการไม่เกินกว่าที่กฎหมายของประเทศไทยอนุญาตไว้อยู่แล้ว

3. ผลกระทบต่อภาคลงทุน

การเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ ANZFTA ยังไม่สามารถเปรียบเทียบผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากยังไม่มีข้อผูกพันการเปิดตลาดการลงทุนจนกว่าประเทศภาคีจะหารือและจัดทำตารางข้อสงวนให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี นับแต่ความตกลงมีผลใช้บังคับ

4. ผลกระทบต่อภาคแรงงาน

แรงงานไทยที่ต้องการไปทำงานในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ยังคงประสบปัญหาเรื่องการทดสอบภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะออสเตรเลียมีการกำหนดมาตรฐานการทดสอบที่สูงมาก

ข้อสังเกต

1. มาตรการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าภายใต้ AANZFTA แม้ว่าการพิสูจน์ที่มาของวัตถุดิบจะเป็นการเพิ่มต้นทุนทางด้านบริหารจัดการให้แก่ผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น กรมการค้าต่างประเทศและกรมศุลกากร เป็นต้น ควรดูแลสนับสนุน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการบริหารจัดการการผลิตภายใต้เงื่อนไขถิ่นกำเนิดสะสมอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับประโยชน์สูงสุด

2. มาตรการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการในภาคบริการของไทยด้านบริการท่องเที่ยวและเดินทาง บริการขนส่งและกระจายสินค้า บริการก่อสร้างและวิศวกรรม ซึ่งเป็นธุรกิจภาคบริการที่ประเทศไทยมีศักยภาพและมีความได้เปรียบ ควรกำหนดมาตรฐานของธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับธุรกิจภาคบริการไทยให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถรองรับปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอีกด้วย

3. การเปิดเสรีทางการค้าเป็นนโยบายจากภาครัฐที่สามารถก่อผลประโยชน์ทางบวกและผลกระทบทางลบแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศได้ โดยผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้น ภาครัฐต้องมีการจัดตั้งมาตรการหรือกลไกช่วยเหลือ โดยเฉพาะกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ หรือกองทุน FTA เกษตรจัดเป็นมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบของภาครัฐ โดยให้การสนับสนุนเงินทุนทั้งในรูปแบบเงินยืม เงินหมุนเวียน และเงินช่วยเหลือ เพื่อใช้สนับสนุนสินเชื่อปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาการให้ความรู้จัดฝึกอบรม และดูงาน ให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนอาชีพที่ดีกว่าเดิม

ส่วนที่ 3
ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์
(Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area: AANZFTA)¹

ตารางที่ 1 รายละเอียดความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

วัตถุประสงค์	เพื่อเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าระหว่างประเทศภาคีอย่างก้าวหน้า เป็นลำดับ โดยมุ่งเน้นการลดอุปสรรคทางการค้าให้เหลือน้อยที่สุด สร้างเครือข่ายทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศภาคีให้มีความลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนยังสามารถลดค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ เพิ่มการค้าและการลงทุน และสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไป
ระยะเวลา	มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2553 เป็นต้นไป
ขอบเขตของสินค้า	ออสเตรเลียให้สิทธิพิเศษฯ แก่สินค้าทุกรายการ (6,108 รายการ) ไทยให้สิทธิพิเศษฯ แก่สินค้าทุกรายการ (5,505 รายการ)
การค้าสินค้า	- ออสเตรเลีย ได้ผูกพันลดภาษีศุลกากรครอบคลุมทุกรายการสินค้ารวม 6,124 รายการ - นิวซีแลนด์ ได้ผูกพันลดภาษีศุลกากรครอบคลุมทุกรายการสินค้ารวม 7,238 รายการ - ไทย ได้ผูกพันภาษีศุลกากรครอบคลุมสินค้าจำนวน 6,224 รายการ โดยไทยจะไม่ผูกพันลดภาษีในสินค้าใดให้เป็นศูนย์เร็วกว่าที่ได้ผูกพันไว้ในความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) หรือความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) หรือความตกลงเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจของไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP) ยกเว้นกรณีที่อัตราฐานที่ใช้ในการลด และ/หรือการยกเลิกภาษีศุลกากรภายใต้ความตกลง AANZFTA คือ MFN Applied Rates ณ วันที่ 1 มกราคม 2548 ต่ำกว่าข้อผูกพันภาษีศุลกากรภายใต้ความตกลงที่มีอยู่เดิม หรือกรณีของสินค้าบางรายการที่ไม่มีมูลค่าการค้ากับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ หรือมีมูลค่าการค้าต่ำ นอกจากนี้ ไทยไม่ได้ผูกพันภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าที่มีโควตาภาษีทุกรายการด้วย
การลดหย่อนภาษี	- ออสเตรเลีย 1. สินค้าลดภาษีปกติ (Normal Track: NT) จำนวนร้อยละ 91.12 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2553 2. สินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track-1: ST-1) จำนวนร้อยละ 5.17 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2558

¹ กระทรวงพาณิชย์, กรมการค้าต่างประเทศ. (29 กุมภาพันธ์ 2567). ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์. สืบค้น 1 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.dft.go.th/th-th/DetailHotNews/ArticleId/5060/aec-newz-aus>

<p>การลดหย่อนภาษี (ต่อ)</p>	<p>3. สินค้าอ่อนไหวสูง (Sensitive Track-2: ST-2) จำนวนร้อยละ 3.71 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2563</p> <p>ตารางการลดภาษีของออสเตรเลียประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - Head note - Tariff Schedule - PMV Tariffs for Thailand - PMV Tariffs for Indonesia - PMV Tariffs for Malaysia <p>- นิวซีแลนด์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สินค้าลดภาษีปกติ (Normal Track: NT) จำนวนร้อยละ 90.02 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2555 2. สินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track-1: ST-1) จำนวนร้อยละ 6.44 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2560 3. สินค้าอ่อนไหวสูง (Sensitive Track-2: ST-2) จำนวนร้อยละ 3.54 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2563 <p>- ไทย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สินค้าลดภาษีปกติ (Normal Track: NT) จำนวนร้อยละ 89.96 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2556 2. สินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track-1: ST-1) จำนวนร้อยละ 7.41 ของรายสินค้าทั้งหมด จะทยอยลดภาษีจนเป็นศูนย์ในปี 2563 3. สินค้าอ่อนไหวสูง (Sensitive Track-2: ST-2) คงภาษีไว้ถึงปี 2562 แล้วลดเป็นศูนย์ในปี 2563 หรือคงภาษีเดิมไว้ตลอด 4. สินค้าที่ไม่มีข้อผูกพันภาษีศุลกากร (Exclusion) จำนวนร้อยละ 1.07 ของรายการสินค้าทั้งหมด
<p>กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า</p>	<p>พิจารณาเป็น 2 กรณี ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สินค้าที่ใช้วัตถุดิบจากภายในประเทศภาคี AANZFTA <ol style="list-style-type: none"> 1. สินค้าที่ผลิตทั้งหมดหรือได้มาทั้งหมดในประเทศภาคีผู้ส่งออก (Wholly Produced or Obtained: WO) 2. สินค้าที่ผ่านการผลิตทั้งหมดในประเทศภาคีผู้ส่งออก โดยใช้วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศภาคี AANZFTA (Produced Entirely: PE) 3. สินค้าที่ไม่มีการผลิตทั้งหมดหรือไม่ได้มาทั้งหมดในประเทศภาคีซึ่งผ่านข้อกำหนดที่ใช้บังคับของกฎเฉพาะรายสินค้า (Product Specific Rules: PSRs) ซึ่งอาจเป็น

<p>กฎว่าด้วย ถิ่นกำเนิดสินค้า (ต่อ)</p>	<p>3.1 กฎสัดส่วนมูลค่าต้นทุนการผลิตในภูมิภาค (Regional Value Content: RVC) โดยคำนวณจากสูตรใดสูตรหนึ่ง ดังต่อไปนี้</p> <p>วิธีตรง</p> $\frac{\text{AANZFTA Material Cost} + \text{Labour Cost} + \text{Overhead Cost} + \text{Profit} + \text{Other Costs}}{\text{FOB}} \times 100\%$ <p>หรือ วิธีทางอ้อม/วิธีย้อนกลับ</p> $\frac{\text{FOB} - \text{Value of Non-Originating Materials}}{\text{FOB}} \times 100\%$ <p>3.2 กฎการเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากร (Change in Tariff Classification: CTC)</p> <p>3.3 อื่น ๆ เช่น กฎการผ่านกระบวนการผลิตที่เฉพาะเจาะจง หรือการรวมกันของกฎเหล่านี้ก็ได้</p>
<p>การขอใช้สิทธิ ประโยชน์จาก ความตกลง AANZFTA</p>	<p>สินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศภาคีความตกลง AANZFTA จะต้องแสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า Form AANZ (ตัวอย่าง Form AANZ) ต่อหน่วยงานศุลกากรของประเทศนำเข้า</p>

ที่มา: ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์, โดย กระทรวงพาณิชย์, กรมการค้าต่างประเทศ, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/DetailHotNews/ArticleId/5060/aec-newz-aus>

ความเป็นมา²

ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ หรือ Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area (AANZFTA) เป็นหนึ่งในความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) จำนวน 14 ฉบับที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี มีสมาชิกร่วมกัน 12 ประเทศ คือ อาเซียน 10 ประเทศ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ AANZFTA มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าระหว่างประเทศ มุ่งเน้นการลดอุปสรรคทางการค้าให้เหลือน้อยที่สุด ลดค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ เพิ่มการค้าและการลงทุน โดยบทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานในความรับผิดชอบของกรมศุลกากร คือ บทการค้าสินค้า บทกฎถิ่นกำเนิดสินค้า และบทพิธีการศุลกากร

ในช่วงการเจรจา AANZFTA ในยุคแรกว่าด้วยพิธีการศุลกากรนั้น จะมุ่งเน้นเฉพาะแต่เรื่องหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานในความรับผิดชอบของหน่วยงานทางศุลกากรของประเทศสมาชิก กล่าวคือ การกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องมีพิธีการศุลกากร หรือกฎหมายศุลกากรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการให้บริการกับผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออก ข้อบทต่าง ๆ จึงมีเนื้อหาพื้นฐาน ไม่ลงรายละเอียดในเชิงลึกมากนัก อาทิ ข้อบทที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องมีพิธีการศุลกากรที่ง่ายต่อการปฏิบัติ มีมาตรฐาน และด้วยความแตกต่างในระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิก ถ้อยคำต่าง ๆ ที่ใช้จะเน้นถ้อยคำที่เป็นการ “สนับสนุน” หรือ “ส่งเสริม” ให้ประเทศนั้นมีการกำหนดเครื่องมือทางศุลกากรเพื่อให้บริการ เช่น การส่งเสริมให้นำระบบอัตโนมัติมาใช้ในพิธีการศุลกากร หรือมีกลไกในการออกคำวินิจฉัยล่วงหน้า (Advance Ruling) ซึ่งถ้อยคำจะไม่มีสภาพบังคับเท่าใดนัก เป็นการกำหนดแนวทางขั้นพื้นฐานของแต่ละประเทศ เพื่อใช้ในการต่อยอดในอนาคตต่อไป

หลังจาก AANZFTA มีผลใช้บังคับมาได้ประมาณ 8 ปี ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวมีพัฒนาการที่สำคัญของความตกลงการค้าเสรี รวมทั้งความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการค้าของโลก อาทิ ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก (Trade Facilitation Agreement: TFA) ได้เกิดขึ้น ส่งผลให้ประเทศภาคี AANZFTA ได้เริ่มการหารือกันในช่วงปี 2561 เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมที่จะปรับปรุงให้ AANZFTA มีความทันสมัยมากขึ้น

โดยจากการศึกษาพบว่า FTA ฉบับใหม่ ๆ มุ่งเน้นให้มีภาพที่กว้างขึ้น ไม่มุ่งเน้นเฉพาะแต่เพียงพิธีการทางศุลกากรแต่เพียงอย่างเดียวเหมือนแต่ก่อน FTA ยุคใหม่ต้องการเพิ่มความสะดวก รวดเร็ว ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การได้มาซึ่งวัตถุดิบ การผลิต การขนส่ง การขอใบอนุญาตต่าง ๆ พิธีการศุลกากรที่สม่ำเสมอ ลดการใช้ดุลพินิจ มีกฎหมายหรือเครื่องมือทางศุลกากรใหม่ ๆ และที่สำคัญ คือ การเพิ่มความเข้มข้นในการกำหนดสภาพบังคับในเรื่องต่าง ๆ ที่มีการเจรจากัน ซึ่งประเด็นที่กล่าวถึงเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนจากความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าฉบับใหม่ ๆ ที่ไทยเข้าเป็นภาคี อาทิ ความตกลง TFA และความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) และจากข้อมูลเหล่านี้เอง ได้มีการนำเสนอกรมศุลกากรเพื่อพิจารณา กำหนดทำที่ก่อนเข้าร่วมประชุม ดังนี้

² วราสิทธิ์ เมืองคัม. (23 เมษายน 2567). พัฒนาการของพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์. สืบค้น 15 ธันวาคม 2567 จาก <https://ecs-support.github.io/post/knowledge/2024/04-23/>

1. เห็นด้วยต่อการปรับปรุงบทพิธีการศุลกากรให้รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้า เนื่องจากในช่วงเวลาสิบปีที่ AANZFTA มีผลใช้บังคับมา โลกของการค้าระหว่างประเทศและบทบาทของหน่วยงานทางศุลกากรมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การปรับปรุงตามข้อเสนอข้างต้นจะสนับสนุนให้ AANZFTA มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. เห็นด้วยต่อข้อเสนอให้ใช้ร่างข้อบทพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าในความตกลง RCEP มาเป็นพื้นฐานในการเจรจาเพื่อปรับปรุงบทพิธีการศุลกากรของความตกลง AANZ เนื่องจากเป็นร่างข้อบทที่ครอบคลุมถึงหลักการทั่วไปและข้อบทเฉพาะในการทำให้พิธีการศุลกากรมีความเรียบง่าย มีการกำหนดมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายศุลกากรของแต่ละประเทศภาคีให้มีความโปร่งใส ชัดเจน แน่นนอน และคาดหมายได้ โดยข้อบทที่มีการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ การออกคำวินิจฉัยล่วงหน้าที่ต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน การผลักดันให้ตรวจปล่อยสินค้าภายใน 48 ชั่วโมง หรือภายใน 6 ชั่วโมง สำหรับของสดเน่าเสียง่าย รวมทั้งกำหนดให้ประเทศภาคีใช้เครื่องมือทางศุลกากรเพื่อช่วยในการอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น การบริหารความเสี่ยง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในพิธีการศุลกากร และประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นประเทศคู่เจรจาในความตกลง RCEP ต่างก็สามารถหาข้อสรุปการเจรจาด้วยพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อเดือนกรกฎาคม 2561 ที่ผ่านมา ซึ่งกรมศุลกากรได้เห็นชอบต่อทำที่ที่กองมาตรฐานพิธีการ และราคาศุลกากรเสนอ

การประชุมคณะกรรมการร่วมความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ (ASEAN-Australia-New Zealand FTA Joint Committee: FJC) ครั้งที่ 11 และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ณ เมืองเมลเบิร์น เครือรัฐออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ 28 เมษายน ถึงวันที่ 3 พฤษภาคม 2562 ร่วมกับผู้แทนจากประเทศสมาชิก AANZA อื่น ๆ ซึ่งในการหารือมีการแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงการหารือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ เพื่อกำหนดทำที่ร่วมกัน (ASEAN Caucus) ก่อนที่จะเข้าประชุมร่วมกับผู้แทนของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ซึ่งในภาพรวมทุกฝ่ายเห็นพ้องตรงกันว่าควรปรับปรุงบทพิธีการศุลกากรให้รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้า เพื่อให้สอดคล้องกับโลกการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป การใช้ TFA และร่างบท Customs Procedure and Trade Facilitation ในความตกลง RCEP มาเป็นฐานการเจรจา น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และในส่วนของอาเซียนเองได้เน้นย้ำถึงปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อความสำเร็จในการเจรจา คือ ความสมดุลของการทำ TFA Plus ว่ามีขอบเขตในเรื่องใดบ้าง รวมทั้งการกำหนด Implementation Arrangement ในข้อบทต่าง ๆ จากการเจรจาในรอบความตกลง RCEP ถือเป็นจุดตัดสำคัญ ของการปิดรอบการเจรจาลงได้ ซึ่งผลลัพธ์ของการประชุมที่ออกมา ก็สอดคล้องกับทำที่ที่กรมฯ ได้กำหนดไว้ก่อนหน้าการประชุมแล้ว

ต่อมาในช่วงเดือนมกราคม 2564 ประเทศสมาชิก AANZ ได้เริ่มการเจรจาเพื่อปรับปรุงข้อบท Customs Procedure and Trade Facilitation เป็นครั้งแรก โดยใช้ข้อบทที่ประเทศนิวซีแลนด์ยกร่างโดยมีเนื้อหาของ RCEP ผสมผสานกับความตกลง TFA เป็นพื้นฐาน โดยการเจรจาหาข้อสรุปใช้การเจรจา 6 รอบ ระยะเวลา 1 ปี 8 เดือน 24 ข้อบทภายใต้ Chapter 4 Customs Procedure and Trade Facilitation โดยมีข้อบทที่น่าสนใจ ดังนี้

- Customs Procedure กำหนดคุณลักษณะ พิธีการและการปฏิบัติทางศุลกากรให้มีความสม่ำเสมอ โปร่งใส คาดการณ์ได้ รวมทั้งเน้นย้ำเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้า สอดคล้องกับแนวทางสากล

- Transparency ที่กำหนดให้ทุกประเทศภาคี กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออก ในทั้งภาษาถิ่นของตนเอง และภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

- Release of Goods, Express Consignments, Perishable goods ที่ต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาที่กำหนดไว้

- Advance Ruling กำหนดให้มีการออกคำวินิจฉัยล่วงหน้าสำหรับประเด็นราคาศุลกากร พิภดอัตรา ศุลกากร และถิ่นกำเนิดสินค้า รวมทั้งขยายอายุของคำวินิจฉัยล่วงหน้าจาก 2 ปี เป็น 3 ปี

- Single Window เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ค้าสามารถยื่นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับ การนำเข้า-ส่งออกต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพียงครั้งเดียว

- Review and Appeal ที่กำหนดสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร

- Time Release Studies ที่กำหนดให้ทุกประเทศสมาชิกต้องนำ TRS มาใช้เป็นเครื่องมือในการหา จุดที่เป็นปัญหา หรือใช้ระยะเวลามากในขั้นตอนนำเข้า-ส่งออก ด้วยการจับเวลาในแต่ละขั้นตอนว่าช้าเกินไป หรือไม่ และกำหนดแนวทางการแก้ไขที่จำเป็นเพื่อลดระยะเวลานั้น ๆ

จากข้อมูลดังกล่าวจะพบว่าหัวข้อต่าง ๆ ใน AANZ มีพื้นฐานจากหลายความตกลงสมัยใหม่ แต่หากเข้าไปดูในเนื้อหารายละเอียดแล้วจะพบว่า การปรับปรุงความตกลง AANZ ได้เพิ่มความเข้มข้นในแต่ละเรื่อง ค่อนข้างมาก ซึ่งหากมองในมุมมองของประเทศไทยเองที่มีระดับการพัฒนาค่อนข้างดีในแง่ของกฎหมาย เครื่องมือ ระบบ หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ แล้ว อาจดูไม่มีความหวือหวาหนัก แต่หากมองในมุมการพัฒนาาร่วมกัน AANZFTA ถือเป็นตัวกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกที่อาจยังมีการพัฒนาไม่มากนัก ต้องผลักดันตัวเอง ซึ่งประโยชน์ ที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลในทางบวกต่อผู้ประกอบการไทย และประเทศสมาชิก AANZ อย่างแน่นอน การพัฒนา หรือก้าวไปข้างหน้าด้วยกัน จะยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาในภูมิภาคอีกทางหนึ่งด้วย

ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ถือเป็นโจทย์ใหญ่ของกรมศุลกากรที่จะต้องร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ ประเทศไทย ภาคเอกชน และประเทศภาคี AANZ ที่จะปรับตัวและความตกลงหรือกรอบความร่วมมือที่เกิดขึ้น ภายใต้ AANZ ให้สอดคล้องกับโลกการค้าการขนส่งที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกวัน และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ในปี 2567 (มกราคม-กันยายน)³

ภาพรวมการค้าระหว่างไทยกับออสเตรเลีย

ในปี 2567 (ม.ค.-ก.ย.) ไทยมีมูลค่าการค้ากับออสเตรเลีย 13,653.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 6.82 โดยเป็นการส่งออก 9,305.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้า 4,347.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ไทยได้ดุลการค้า 4,958.13 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- สินค้าส่งออกสำคัญไปออสเตรเลีย ได้แก่ ยานบก ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานดังกล่าว เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว พลาสติก และของที่ทำด้วยพลาสติก ยางและของที่ทำด้วยยาง เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว

- สินค้านำเข้าสำคัญจากออสเตรเลีย ได้แก่ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นสิ่งดังกล่าว สารปิโตรมีนัส ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่าและของที่ทำด้วยของดังกล่าว อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม ทองแดงและของทำด้วยทองแดง และธัญพืช

ตารางที่ 2 ภาพรวมการค้าระหว่างไทยกับออสเตรเลีย

ภาพรวมการค้า	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ			Δ% 67/66
	2566	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	2567 (ม.ค.-ก.ย.)	
การค้ารวม	18,973.90	14,653.02	13,653.51	▼ 6.82
การส่งออก	12,100.62	8,584.46	9,305.82	▲ 8.40
การนำเข้า	6,873.28	6,068.56	4,347.69	▼ 28.36
ดุลการค้า	5,227.34	2,515.90	4,958.13	▲ 97.07

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

³ กระทรวงพาณิชย์, กรมการค้าต่างประเทศ. (28 พฤศจิกายน 2567). การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน). สืบค้น 18 ธันวาคม 2567 จาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

ในปี 2567 (ม.ค.-ก.ย.) มีมูลค่าการขอใช้สิทธิ AANZFTA ส่งออกไปออสเตรเลียมูลค่า 2,701.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 2,305.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนการขอใช้สิทธิ ร้อยละ 34.51 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าที่ได้รับสิทธิ

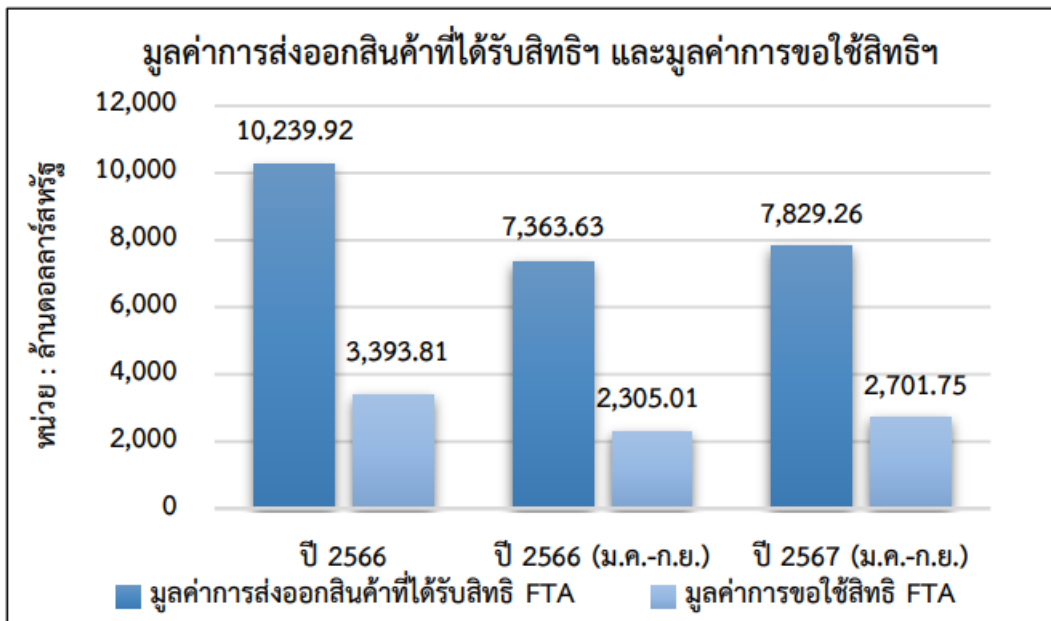
ตารางที่ 3 การส่งออกภายใต้สิทธิ AANZFTA

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายการ	2566	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	2567 (ม.ค.-ก.ย.)	Δ% 67/66
มูลค่าการส่งออกสินค้าที่ได้รับสิทธิ ⁽¹⁾	10,239.92	7,363.63	7,829.26	▲ 6.32
มูลค่าการขอใช้สิทธิ ⁽²⁾	3,393.81	2,305.01	2,701.75	▲ 17.21
สัดส่วนการขอใช้สิทธิ (%)	33.14	31.30	34.51	

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

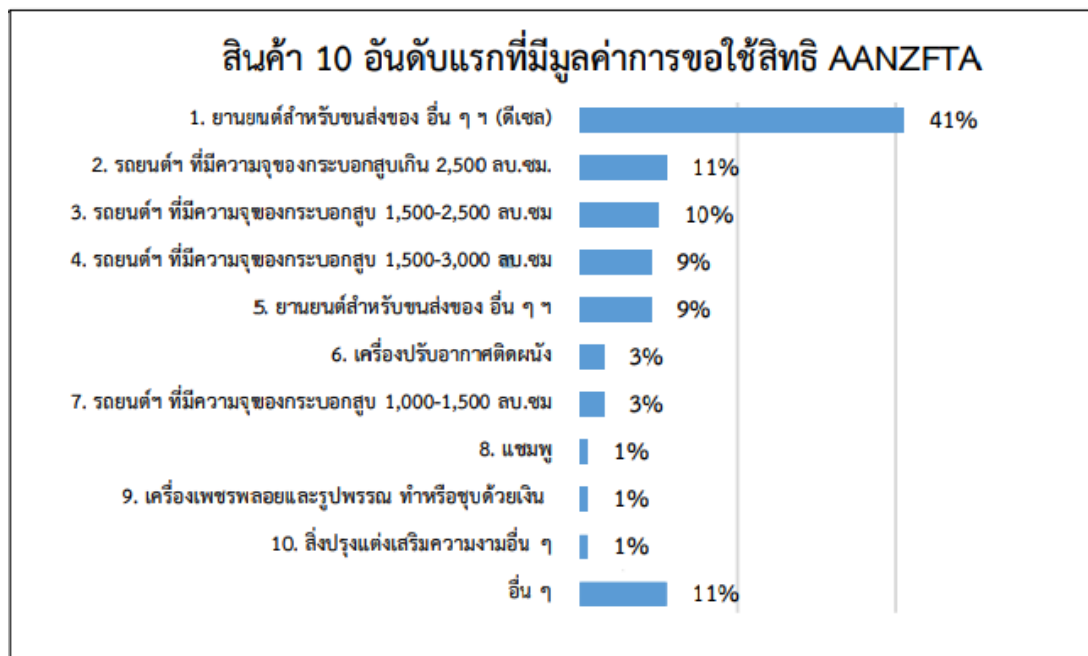
ตารางที่ 4 มูลค่าการส่งออกสินค้าที่ได้รับสิทธิ และมูลค่าการขอใช้สิทธิ

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

สินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการขอใช้สิทธิ AANZFTA ส่งออกไปออสเตรเลีย ได้แก่ ยานยนต์สำหรับขนส่งของ อื่น ๆ (ที่มีเครื่องดีเซล หรือกึ่งดีเซล) น้ำหนักรวมน้ำหนักบรรทุก ไม่เกิน 5 ตัน (HS 870421) รถยนต์และยานยนต์อื่น ๆ สำหรับขนส่งบุคคล ที่มีความจุของกระบอกลูก 2,500 ลบ.ซม. (HS 870333) รถยนต์และยานยนต์อื่น ๆ สำหรับขนส่งบุคคล ที่มีความจุของกระบอกลูก 1,500-2,500 ลบ.ซม. (HS 870332) รถยนต์และยานยนต์อื่น ๆ สำหรับขนส่งบุคคล ที่มีความจุของกระบอกลูก 1,500-3,000 ลบ.ซม. (HS 870323) ยานยนต์สำหรับขนส่งของ อื่น ๆ (ที่มีเครื่องยนต์จุดระเบิดด้วยประกายไฟ) น้ำหนักรวมน้ำหนักบรรทุก ไม่เกิน 5 ตัน (HS 870431) เครื่องปรับอากาศติดผนัง (HS 841510) รถยนต์และยานยนต์อื่น ๆ สำหรับขนส่งบุคคล ที่มีความจุของกระบอกลูก 1,000-1,500 ลบ.ซม. (HS 870322) แชมพู (HS 330510) เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ ทำหรือชุบด้วยเงิน (HS 711311) สิ่งปรุงแต่งเสริมความงามอื่น ๆ (HS 330499)

ตารางที่ 5 สินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการขอใช้สิทธิ AANZFTA

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

ภาพรวมการค้าระหว่างไทยกับนิวซีแลนด์

ในปี 2567 (ม.ค.-ก.ย.) ไทยมีมูลค่าการค้ากับนิวซีแลนด์ 1,919.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 13.74 โดยเป็นการส่งออก 1,233.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้า 686.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ไทยได้ดุลการค้า 547.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- **สินค้าส่งออกสำคัญไปนิวซีแลนด์** ได้แก่ ยานบก ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานดังกล่าว เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กลและส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว พลาสติก และของที่ทำได้ด้วยพลาสติก เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล (ซูการ์คอนเฟกชันเนอร์)

- **สินค้านำเข้าสำคัญจากนิวซีแลนด์** ได้แก่ ผลิตภัณฑ์นม ไช้สัตว์ปีก น้ำผึ้งธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นสิ่งดังกล่าว สารปิโตรมิเนส ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ เยื่อไม้หรือเยื่อไม้ที่ได้จากวัตถุดิบจำพวกเส้นใยเซลลูโลส อื่น ๆ กระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก (เศษและของที่ใช้ไม่ได้)

ตารางที่ 6 ภาพรวมการค้าระหว่างไทยกับนิวซีแลนด์

ภาพรวมการค้า	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ			Δ% 67/66
	2566	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	2567 (ม.ค.-ก.ย.)	
การค้ารวม	2,242.10	1,687.78	1,919.69	▲ 13.74
การส่งออก	1,403.92	1,040.64	1,233.69	▲ 18.55
การนำเข้า	838.18	647.14	686.00	▲ 6.00
ดุลการค้า	565.74	393.50	547.69	▲ 39.18

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

ในปี 2567 (ม.ค.-ก.ย.) มีมูลค่าการขอใช้สิทธิ AANZFTA ส่งออกไปนิวซีแลนด์มูลค่า 127.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 115.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐคิดเป็นสัดส่วนการขอใช้สิทธิฯ ร้อยละ 12.48 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าที่ได้รับสิทธิฯ

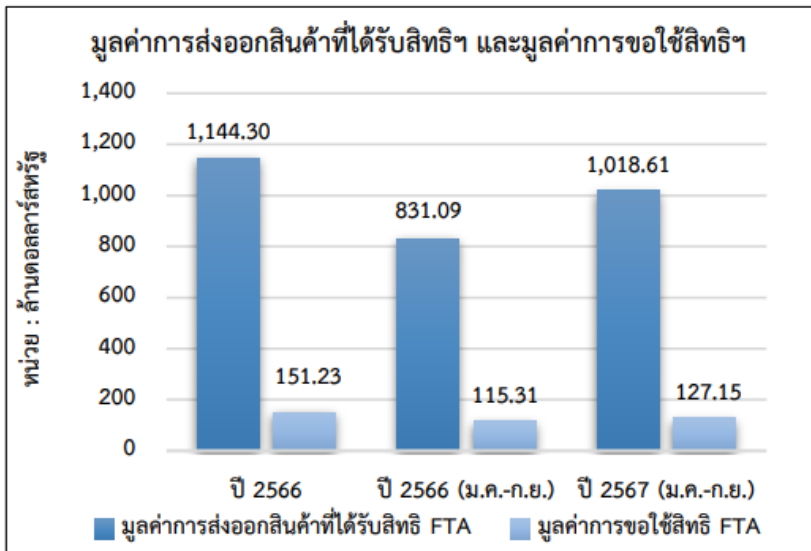
ตารางที่ 7 การส่งออกภายใต้สิทธิ AANZFTA

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายการ	2566	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	2567 (ม.ค.-ก.ย.)	Δ% 67/66
มูลค่าการส่งออกสินค้าที่ได้รับสิทธิฯ ⁽¹⁾	1,144.30	831.09	1,018.61	▲22.56
มูลค่าการขอใช้สิทธิฯ ⁽²⁾	151.23	115.31	127.15	▲10.27
สัดส่วนการขอใช้สิทธิฯ (%)	13.22	13.87	12.48	

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

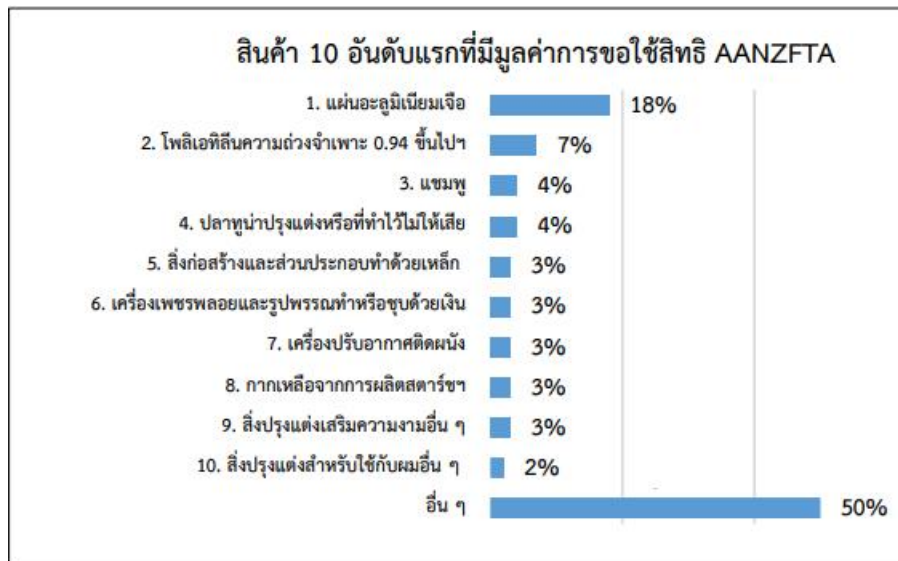
ตารางที่ 8 มูลค่าการส่งออกสินค้าที่ได้รับสิทธิฯ และมูลค่าการขอใช้สิทธิฯ

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

สินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการขอใช้สิทธิ AANZFTA ส่งออกไปนิวซีแลนด์ ได้แก่ แผ่นอะลูมิเนียมเจือ (HS 760612) โพลีเอทิลีนความถ่วงจำเพาะ 0.94 ขึ้นไป ในลักษณะชั้นปฐุม (HS 390120) แชมพู (HS 330510) ปลาทูน่าปรุงแต่งหรือที่ทำไว้ไม่ให้เสีย (HS 160414) สิ่งก่อสร้างและ ส่วนประกอบทำด้วยเหล็ก (HS 730890) เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณทำหรือชุบด้วยเงิน (HS 711311) เครื่องปรับอากาศติดผนัง (HS 841510) กากเหลือจากการผลิตสตาร์ชและกากที่คล้ายกัน (HS 230310) สิ่งปรุงแต่งเสริมความงามอื่น ๆ (HS 330499) สิ่งปรุงแต่งสำหรับใช้กับผมอื่น ๆ (HS 330590)

ตารางที่ 9 สินค้า 10 อันดับแรกที่มีมูลค่าการขอใช้สิทธิ AANZFTA

ที่มา: การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA) ปี 2567 (มกราคม-กันยายน), โดย กระทรวงพาณิชย์, 2567, สืบค้นจาก <https://www.dft.go.th/th-th/บริการจากกรม/บริการข้อมูล-Information/รายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้าภายใต้-FTA-และ-GSP/แสดงรายละเอียดรายงานสถานการณ์การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า/>

เครื่องรัฐออสเตรเลีย (Fact Sheet)⁴

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่	: 7,692,024 ตารางกิโลเมตร
เมืองหลวง	: แคนเบอร์รา (6 รัฐ, 88 เมือง)
เมืองสำคัญ	: ซิดนีย์ เมลเบิร์น เพิร์ธ บริสเบน แอดิเลด โฮบาร์ท และดาวิน
ประชากร	: ประมาณ 26.14 ล้านคน (ปี 2566)
ภาษาราชการ	: ภาษาอังกฤษ
อื่นๆ	: ออสเตรเลียเสนอเป็นเจ้าภาพการจัด COP 31 ในปี 2569/2026 หรือ Conference of Parties อนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นเวทีเจรจา ระดับโลกว่าด้วยวิกฤตโลกร้อน โดยที่ไทย-ออสเตรเลียมีนโยบายสอดคล้องกัน ในด้านดังกล่าว จึงน่าจะมีความร่วมมือกันในการพัฒนาเทคโนโลยีปล่อยมลพิษต่ำ สู่พลังงานสะอาดและนิเวศน์ Blue Carbon ต่อไป

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ (Source: IMF)

	ปี 2024(F)	ปี 2025(F)	ปี 2026(F)
GDP (US\$bn)	2,695.9	2,790.2	2,882.6
GDP Per Capita (US\$)	1.3	1.5	1.5
GDP growth (%)	2.5	1.8	0.5
Goods & Services Exports (% change)	2.3	3.1	3.1
Inflation (%)	3.1	1.6	2.0
Unemployment Rate (%)	4.1	4.4	4.6

ปี 2566 ออสเตรเลียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 7 ของไทยและไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 9 ของออสเตรเลีย
 ปี 2567 (มีนาคม) ออสเตรเลียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 6 ของไทยและไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 6 ของออสเตรเลีย
 สินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ เชื้อเพลิง สินแร่ ไหมก ัญชูปืช และเกลือ
 ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สหรัฐอเมริกา
 และสิงคโปร์ (ปี 2566 ไทยลำดับ 14 ปี 2567 (กุมภาพันธ์) ไทยลำดับ 13)

สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ รถยนต์ เชื้อเพลิง เครื่อง ปรุภัณฑ์นิเวศวิทยา
 เครื่องจักรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์

ตลาดนำเข้าสำคัญของประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น
 และไทย (ปี 2566 ไทยลำดับ 5, ปี 2567 (กุมภาพันธ์) ไทยลำดับ 5)

⁴ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (มีนาคม 2567). เครื่องรัฐออสเตรเลีย (Fact Sheet).. สืบค้น 2 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.ditp.go.th/wp-content/uploads/2024/05/Fact-Sheet-Australia-March-2024.pdf>

3. ยุทธศาสตร์/กิจกรรม

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งออกปี 2567

1) เร่งรัดขยายตลาดส่งออก มุ่งเน้นตลาดสินค้า BCG ตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ สนับสนุนนโยบาย Zero Waste ในสินค้าเกษตรและตลาดโปรตีนทางเลือก สนับสนุนการใช้ Soft Power เพื่อกระตุ้นความต้องการสินค้า/บริการของไทยใน 11 สาขา ได้แก่ อาหาร กีฬา Festival ทองเที่ยว ดนตรี หนังสือ ภาพยนตร์ เกม ศิลปะ การออกแบบ และแฟชั่น และส่งเสริมการรับรู้และภาพลักษณ์อาหารไทยภายใต้ตราสัญลักษณ์ Thai Select

2) ส่งเสริมการเติบโตของสินค้าที่มีศักยภาพ ได้แก่ ยานยนต์ อุปกรณ์และสวนประกอบ/ผลิตภัณฑ์ยาง/อัญมณี (ทองคำที่ยังไม่ขึ้นรูป)/ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูป/อาหารทะเลกระป๋องแปรรูป ในตลาดหลักและตลาดเมืองรอง รวมถึงสร้างโอกาสทางการค้าในภาคการเกษตรไทย โดยเน้นการขยายตลาดแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรต่าง ๆ

3) ขับเคลื่อนกลยุทธ์ Strategic Partnership ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงความร่วมมือทางการค้าในฐานะที่ไทยเป็นสมาชิก เช่น RCEP TAFTA AANZFTA เป็นต้น

กิจกรรมปี 2567

1) กิจกรรม Business Matching สินค้าที่มีศักยภาพในตลาดออสเตรเลีย เช่น อาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องปรุงรส

2) รวมงานแสดงสินค้า Australian Auto Aftermarket Expo 2024 ณ นครเมลเบิร์น (11-16 เมษายน 2567)

3) รวมงาน Naturally Good Expo 2024 ณ นครซิดนีย์ (3-4 มิถุนายน 2567)

4) รวมงานแสดงสินค้า Fine Food Australia 2024 ณ นครเมลเบิร์น (2-5 กันยายน 2567)

5) ส่งเสริมธุรกิจบริการไทย ฐาน Thai Select (มกราคม-สิงหาคม 2567)

สถานการณ์การลงทุน

จากสถิติของ BOI ปี 2566 ออสเตรเลียยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนในไทย จำนวน 18 โครงการ มูลค่าประมาณ 6,111 ล้านบาท

4. สถานการณ์เศรษฐกิจ

นโยบายเศรษฐกิจ

ดำเนินนโยบาย Five Pillars of Australia's Economic Diplomacy ประกอบด้วย

- ด้านการค้า เน้นการค้าเสรีทั้งพหุภาคีและทวิภาคี แกะไขและลดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีทางการค้า ส่งเสริมการค้า/การลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ อาทิ AANZFTA RCEP CPTPP

- ด้านการลงทุน ส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมพื้นฐาน คือ อุตสาหกรรม การผลิต การเกษตร และอาหารและการท่องเที่ยว พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาเทคโนโลยีและบริการต่าง ๆ

- กำหนดนโยบายลดการปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ภายในปี 2050 พร้อมตั้งเป้าหมายด้าน Renewable Energy และขยายตลาดส่งออกไปภูมิภาคเอเชีย

แนวโน้มเศรษฐกิจ

- ปี 2567 รัฐบาลกลางออสเตรเลียมีแผนกำหนดใช้มาตรฐานประสิทธิภาพการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับรถยนต์ใหม่ New Vehicle Efficiency Standard (NVES) เพื่อลดอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากยานยนต์บนท้องถนน โดยคาดว่าจะเริ่มใช้มาตรฐาน NVES ในช่วงต้นปี 2025

- HIA รายงานว่า รัฐบาลกลางได้จัดสรรเงินกองทุนมูลค่า 1 หมื่นล้านเหรียญออสเตรเลียในโครงการ Housing Australia Future Fund เพื่อสร้างบ้านราคาถูกสำหรับผู้มีรายได้น้อย ตั้งเป้าไว้ที่ 30,000 หลัง ในอีก 5 ปีข้างหน้า

- ธนาคารกลางออสเตรเลีย (RBA) มีมติคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ระดับร้อยละ 4.35 ส่วนการขยายตัวของเศรษฐกิจในปี 2567 นั้น ถูกปรับลดคาดการณ์ลงมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 1.8

- รัฐบาล Albanese ได้เสนอร่างกฎหมาย New Vehicle Efficiency Standard Bill 2024 ในรัฐสภา เพื่อลงมติเห็นชอบผ่านร่างกฎหมาย ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขผลจากการหารือครั้งล่าสุด ประกอบด้วยข้อเสนอปรับมาตรการบางส่วน อาทิ การปรับประเภทรถยนต์ 4WDs ที่อยู่ในประเภทรถยนต์นั่งโดยสารให้จัดอยู่ในประเภทรถกระบะขนาดเล็ก และการเพิ่มเพดานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับรถกระบะ รวมถึงการปรับขีดจำกัดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

สรุปการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย⁵

ตารางที่ 10 สรุปการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย

ลำดับคู่ค้า ปี 2023 (ม.ค.-ธ.ค.)	ลำดับคู่ค้า ปี 2024 (มี.ค.)	เป้าหมาย ส่งออก	มูลค่าการค้ารวม (ล้าน USD/ล้านบาท)			มูลค่าการส่งออก (ล้าน USD/ล้านบาท)			มูลค่าการนำเข้า (ล้าน USD/ล้านบาท)		
ลำดับที่ 7 (ตลาดส่งออก สำคัญลำดับที่ 4)	ลำดับที่ 6 (ตลาดส่งออก สำคัญลำดับที่ 5)	ปี 2024 (%)	ปี 2023	ปี 2024		ปี 2023	ปี 2024		ปี 2023	ปี 2024	
				ม.ค. - มี.ค.	+/- (%)		ม.ค. - มี.ค.	+/- (%)		ม.ค. - มี.ค.	+/- (%)
		+1.0	18,979.28	4,928.27	7.88	12,106.00	3,276.55	24.80	6,873.28	1,651.72	-14.99
			656,360.85	174,428.33	12.52	417,962.88	115,499.46	30.27	238,397.96	58,928.87	-11.19

รายการ	มูลค่า :				อัตราการขยายตัว (%)				สัดส่วน (%)			
	2022	2023	2023 (ม.ค.-มี.ค.)	2024 (ม.ค.-มี.ค.)	2022	2023	2023 (ม.ค.-มี.ค.)	2024 (ม.ค.-มี.ค.)	2022	2023	2023 (ม.ค.-มี.ค.)	2024 (ม.ค.-มี.ค.)
ไทย - ออสเตรเลีย (ล้าน USD)												
มูลค่าการค้า	18,315.60	18,979.28	4,568.48	4,928.27	6.27	3.62	-2.09	7.88	3.11	3.30	3.36	3.55
การส่งออก	11,187.27	12,106.00	1,942.97	3,276.55	2.07	8.21	-9.04	24.80	3.89	4.25	3.89	4.84
การนำเข้า	7,128.32	6,873.28	2,625.51	1,651.72	13.59	-3.58	9.17	-14.99	2.37	2.37	2.84	2.32
ไทย - ออสเตรเลีย (ล้านบาท)												
มูลค่าการค้า	638,568.24	656,360.85	155,019.85	174,428.33	17.02	2.79	1.11	12.52	3.14	3.29	3.35	3.54
การส่งออก	388,664.24	417,962.88	88,662.93	115,499.46	12.83	7.54	-5.87	30.27	3.87	4.26	3.89	4.84
การนำเข้า	249,904.00	238,397.96	66,356.92	58,928.87	24.18	-4.60	12.24	-11.19	2.45	2.36	2.83	2.32

ที่มา: สรุปการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย, โดย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2567, สืบค้นจาก <https://www.ditp.go.th/wp-content/uploads/2024/05/Fact-Sheet-Australia-March-2024.pdf>

⁵ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (มีนาคม 2567). สรุปการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย. สืบค้น 2 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.ditp.go.th/wp-content/uploads/2024/05/Fact-Sheet-Australia-March-2024.pdf>

ตารางที่ 11 สรุปรายการสินค้าและมูลค่าส่งออก/นำเข้า ระหว่างไทย-ออสเตรเลีย

(ล้าน USD/ล้านบาท)				
สินค้า	ปี 2023	ปี 2023 (ม.ค. - มี.ค.)	ปี 2024 (ม.ค. - มี.ค.)	+/- (%) ม.ค. - มี.ค.
1.รถยนต์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	6,645.48	1,377.17	1,894.90	34.59
	229,522.01	46,493.36	66,770.15	43.61
2.เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ	596.03	106.44	110.64	3.97
	20,650.54	3,606.82	3,889.33	7.83
3.เหล็ก เหล็กกล้าและ ผลิตภัณฑ์	214.44	47.08	109.89	133.39
	7384.34	1,584.94	3,880.99	144.87
4.เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	378.56	50.54	103.74	105.24
	13,070.98	1,715.40	3,663.12	113.54
5.ผลิตภัณฑ์ยาง	376.32	97.73	95.73	-2.04
	12,945.87	3,298.86	3,377.70	2.39
6.เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	256.92	61.35	80.17	30.68
	8,858.92	2,069.47	2,820.42	36.29
7. เม็ดพลาสติก	362.39	74.60	75.82	1.64
	12,497.90	2,516.58	2,673.00	6.22
8. เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบของ เครื่องจักรกล	252.91	55.66	65.95	18.50
	8,741.14	1,887.60	2,330.33	23.45
9.อาหารทะเลกระป๋อง และแปรรูป	246.75	63.80	61.45	-3.69
	8,524.60	2,160.07	2,165.72	0.26
10.ผลิตภัณฑ์พลาสติก	159.73	39.56	44.55	12.64
	5,510.47	1,335.22	1,571.66	17.71
ส่งออกรวมทั้งสิ้น	12,106.00	2,625.51	3,276.55	24.80
	417,962.88	88,662.93	115,499.46	30.27

(ล้าน USD/ล้านบาท)				
สินค้า	ปี 2023	ปี 2023 (ม.ค. - มี.ค.)	ปี 2024 (ม.ค. - มี.ค.)	+/- (%) ม.ค. - มี.ค.
1.ก๊าซธรรมชาติ	2,223.46	585.70	479.41	-18.15
	76,915.03	19,996.95	17,109.68	-14.44
2.น้ำมันดิบ	1,202.07	329.77	365.30	10.77
	41,549.42	11,174.85	13,000.63	16.34
3.เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ	188.65	83.03	223.37	169.03
	6,489.24	2,752.59	8,012.90	191.10
4.สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและ ผลิตภัณฑ์	6584.18	182.88	170.05	-7.01
	23,859.74	6,272.55	6,059.25	-3.40
5.พืชและผลิตภัณฑ์ จากพืช	945.24	283.98	76.55	-73.04
	32,735.63	9,736.07	2,722.71	-72.03
6.ถ่านหิน	480.88	188.69	65.02	-65.54
	16,780.72	6,534.27	2,326.05	-64.40
7. เนื้อสัตว์สำหรับการ บริโภค	173.48	47.63	50.91	6.89
	6,052.51	1,630.74	1,817.75	11.47
8.นมและผลิตภัณฑ์ จากนม	104.68	26.00	38.05	46.34
	3,650.99	890.01	1,359.17	52.71
9.เคมีภัณฑ์	109.26	32.26	37.80	17.18
	3,809.50	1,093.76	1,345.36	23.00
10. ด้ายและเส้นใย	44.42	10.33	14.73	42.52
	4,461.14	1,339.80	628.83	-53.70
นำเข้ารวมทั้งสิ้น	6,873.28	1,942.97	1,651.72	-14.99
	238,397.96	66,356.92	58,928.87	-11.19

ที่มา: สรุปการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย, โดย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2567, สืบค้นจาก <https://www.ditp.go.th/wp-content/uploads/2024/05/Fact-Sheet-Australia-March-2024.pdf>

ประเทศนิวซีแลนด์⁶

1. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่	: 270,534 ตารางกิโลเมตร
เมืองหลวง	: เวลลิงตัน (2 เกาะใหญ่ 7 เมือง)
เมืองสำคัญ	: โอ๊คแลนด์ เป็นเมืองใหญ่ที่สุดและเป็นเมืองธุรกิจสำคัญ ไครซ์เชิร์ช เวลลิงตัน แฮมิงตัน
ประชากร	: ประมาณ 5.22 ล้านคน (มิ.ย.66)
ภาษาราชการ	: ภาษาอังกฤษ และภาษาเมารี
อัตราแลกเปลี่ยน	: 1 เหรียญนิวซีแลนด์: 22.6928 บาท (กรกฎาคม 2567)
ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ	: ป่าไม้ ถ่านหิน เหล็ก ทองแดง อลูมิเนียม
วันที่ 26 มี.ค. 2564 ไทย-นิวซีแลนด์	ครบรอบความสัมพันธ์ 65 ปี

2. เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ (Source: IMF)

	<u>ปี 2024 (F)</u>	<u>ปี 2025 (F)</u>	<u>ปี 2026 (F)</u>
GDP (US\$bn)	289.0	296.9	304.8
GDP Per Capita (US\$)	0.7	1.9	1.9
GDP growth (%)	1.5	2.7	2.7
Goods & Services Exports (% change)	1.5	2.6	2.8
Inflation (%)	2.9	1.9	1.9
Unemployment Rate (%)	4.0	4.0	3.7

ปี 2566 นิวซีแลนด์เป็นคู่ค้าอันดับที่ 31 ของไทยและไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 9 ของนิวซีแลนด์

ปี 2567 (พฤษภาคม) นิวซีแลนด์เป็นคู่ค้าอันดับที่ 31 ของไทยและไทย เป็นคู่ค้าอันดับที่ 7 ของนิวซีแลนด์

สินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศนิวซีแลนด์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากนม เนื้อสัตว์ ไม้และผลิตภัณฑ์
สิ่งปรุงแต่งจากพืช

ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศนิวซีแลนด์ ได้แก่ จีน ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้
(ปี 2566 ไทยลำดับ 11, 2567 (มิถุนายน) ไทยลำดับ 11)

⁶ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (มิถุนายน 2567). ประเทศนิวซีแลนด์ (Fact Sheet). สืบค้น 14 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.ditp.go.th/post/178833>

สินค้านำเข้าสำคัญของประเทศนิวซีแลนด์ ได้แก่ รถยนต์ เชื้อเพลิง เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เครื่องจักรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยา

ตลาดนำเข้าสำคัญของประเทศนิวซีแลนด์ ได้แก่ จีน ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และสิงคโปร์ (ปี 2566 ไทยลำดับ 9, ปี 2567 (มิถุนายน) ไทยลำดับ 7)

3. ยุทธศาสตร์/กิจกรรม

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งออกปี 2567

1) เร่งรัดขยายตลาดส่งออกเชิงรุก แสวงหาพันธมิตรใหม่ ๆ เพื่อขยายตลาดส่งออก มุ่งเน้นตลาดสินค้า BCG ตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร เน้นนโยบาย Zero Waste ในสินค้าเกษตร และโปรตีนทางเลือก สนับสนุนการใช้ Soft Power เพื่อกระตุ้นความต้องการสินค้า/บริการของไทยใน 11 สาขา

2) ส่งเสริมการเติบโตของสินค้าที่มีศักยภาพ ได้แก่ ยานยนต์ อุปกรณ์ และสวนประกอบ/ผลิตภัณฑ์ยาง (ยางรถยนต์)/อัญมณี (ทองคำที่ยังไม่ขึ้นรูป)/ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูป/อาหารทะเลกระป๋องแปรรูป ในตลาดหลักและตลาดเมืองรอง รวมถึงสร้างโอกาสทางการค้าในภาคการเกษตรไทย (สินค้าอาหารและผลไม้) โดยเน้นการขยายตลาดแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรต่างๆ

แนวโน้มเศรษฐกิจ

- เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2567 สำนักงานสถิติแห่งชาตินิวซีแลนด์เผยว่า ยอดนำเข้าในไตรมาส 1/2567 ลดลงสู่ระดับต่ำสุดนับตั้งแต่กลางปี 2564 เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ส่งผลให้อุปสงค์ในกลุ่มผู้บริโภค และภาคธุรกิจอ่อนแรงลง เป็นสัญญาณบ่งชี้ถึงภาวะซบเซาทางเศรษฐกิจ

- ธนาคารกลางนิวซีแลนด์ (RBNZ) มีมติคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ระดับร้อยละ 5.5 โดยเป็นการคงอัตราดอกเบี้ยในการประชุมครั้งที่ 6 และสอดคล้องกับการคาดการณ์ของตลาดซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อลงสู่ระดับเป้าหมาย (ณ วันที่ 22 พฤษภาคม 2567)

4. สถานการณ์เศรษฐกิจ

นิวซีแลนด์ประกาศ Trade Agenda 2030: Securing our place in the world เพื่อเป็นแผนการดำเนินงานที่สำคัญใน 10-15 ปีข้างหน้า โดยมี 4 กลไกขับเคลื่อนสำคัญ ได้แก่

(1) เร่งเจรจาการค้าเสรี (FTA)

(2) ให้ความสำคัญกับการขจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีไขภาชี (NTBs) และมาตรการที่มีไขภาชี (NTMs)

(3) มุ่งเน้นการค้าบริการ การลงทุน และการค้าดิจิทัล

(4) สนับสนุนการดำเนินธุรกิจของภาคธุรกิจนิวซีแลนด์ในต่างประเทศ หลักการสำคัญของ Trade For All Agenda ประกอบด้วย

- ให้ความสำคัญในการสร้างโอกาสทางการค้าที่ยั่งยืน

- สนับสนุน International Rule Based System

- สนับสนุนการเจรจาการค้าพหุภาคีเป็นอันดับแรกก่อนเปิดการเจรจาการค้าแบบหลายฝ่าย

- ขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และเชื่อมโยงภูมิภาคอื่นผ่านการเจรจาการค้าระดับภูมิภาค และ FTA

- สนับสนุนนโยบายการค้าที่ช่วยลดอุปสรรคระดับโลก เช่น สิ่งแวดล้อม สิทธิแรงงาน การเช่าตลาดต่างประเทศของ SMEs

สถานการณ์การลงทุน

จากสถิติของ BOI ปี 2566 นิวซีแลนด์ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนในไทย จำนวน 1 โครงการ มูลค่าประมาณ 78 ล้านบาท

สรุปการค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์⁷

ตารางที่ 12 สรุปการค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์

ลำดับคู่ค้า ปี 2023 (ม.ค.-ธ.ค.)	ลำดับคู่ค้า ปี 2024 (เม.ย.)	เป้าหมาย ส่งออก	มูลค่าการค้ารวม (ล้าน USD/ล้านบาท)			มูลค่าการส่งออก (ล้าน USD/ล้านบาท)			มูลค่าการนำเข้า (ล้าน USD/ล้านบาท)		
			ปี 2023	ปี 2024		ปี 2023	ปี 2024		ปี 2023	ปี 2024	
ลำดับที่ 31 (ตลาดส่งออกสำคัญ ลำดับที่ 30)	ลำดับที่ 31 (ตลาดส่งออกสำคัญ ลำดับที่ 30)	(%)		ม.ค. - พ.ค.	+/- (%)		ม.ค. - พ.ค.	+/- (%)		ม.ค. - พ.ค.	+/- (%)
		+1.0	2,242.32	1,032.93	6.97	1,404.14	658.16	14.52	838.18	374.77	-4.13
			77,530.96	36,971.69	12.37	48,354.43	23,461.91	20.30	3,033.12	13,509.79	0.82

รายการ	มูลค่า :				อัตราการขยายตัว (%)				สัดส่วน (%)			
	2022	2023	2023 (ม.ค.-พ.ค.)	2024 (ม.ค.-พ.ค.)	2022	2023	2023 (ม.ค.-พ.ค.)	2024 (ม.ค.-พ.ค.)	2022	2023	2023 (ม.ค.-พ.ค.)	2024 (ม.ค.-พ.ค.)
ไทย - นิวซีแลนด์ (ล้าน USD)												
มูลค่าการค้า	2,845.40	2,242.32	965.63	1,032.93	3.97	-21.20	-17.39	6.97	0.48	0.39	0.40	0.42
การส่งออก	1,870.72	1,404.14	574.71	658.16	-2.03	-24.94	-17.28	14.52	0.65	0.49	0.49	0.55
การนำเข้า	974.68	838.18	390.92	374.77	17.82	-14.00	-17.55	-4.13	0.32	0.29	0.32	0.30
ไทย - นิวซีแลนด์ (ล้านบาท)												
มูลค่าการค้า	99,078.93	77,530.96	32,903.06	36,971.69	14.44	-21.75	-14.69	12.37	0.48	0.39	0.40	0.42
การส่งออก	65,065.01	48,354.43	19,503.11	23,461.91	8.25	-25.68	-14.64	20.30	0.65	0.49	0.49	0.55
การนำเข้า	34,013.92	29,176.53	13,399.94	13,509.79	28.48	-14.22	-15.42	0.82	0.32	0.29	0.32	0.30

ที่มา: สรุปการค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์, โดย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2567, สืบค้นจาก <https://www.ditp.go.th/en/post/176461>

⁷ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (กรกฎาคม 2567). สรุปการค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์. สืบค้น 2 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.ditp.go.th/en/post/176461>

ตารางที่ 13 สรุปรายการสินค้าและมูลค่าส่งออก/นำเข้า ระหว่างไทย-นิวซีแลนด์

สินค้าส่งออกหลักของไทย - นิวซีแลนด์

(ล้าน USD/ล้านบาท)				
สินค้า	ปี 2023	ปี 2023 (ม.ค. - พ.ค.)	ปี 2024 (ม.ค. - พ.ค.)	+/- (%) ม.ค. - พ.ค.
1.รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	621.01	247.56	310.84	25.56
	21,384.65	8,421.12	11,064.04	31.38
2. น้ำตาลทราย	33.34	26.90	35.53	32.06
	1,140.36	916.64	1,280.49	39.69
3.เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ	68.06	27.62	34.63	25.37
	2,353.27	936.24	1,234.33	31.84
4.เม็ดพลาสติก	39.71	15.60	21.58	38.33
	1,366.42	528.84	769.41	45.49
5.ผลิตภัณฑ์ยาง	48.78	20.52	19.77	-3.66
	1,679.85	694.41	705.45	1.59
6.อาหารทะเล กระป๋องและแปรรูป	38.26	15.45	19.51	26.25
	1,320.33	524.01	695.39	32.70
7.เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษา ผิว	30.68	12.88	16.23	26.01
	1,058.32	436.05	578.02	32.56
8.เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	38.96	16.45	15.77	-4.12
	1,342.15	556.43	562.03	1.01
9.อาหารสัตว์เลี้ยง	25.74	10.42	14.24	36.72
	887.21	352.94	507.14	43.69
10.ผลิตภัณฑ์ พลาสติก	29.85	11.75	11.70	-0.43
	1,029.77	398.22	417.20	4.76
ส่งออกรวมทั้งสิ้น	1,404.14	574.71	658.16	14.52
	48,354.43	19,503.11	2,461.91	20.30

สินค้านำเข้าหลักที่ไทยนำเข้า - นิวซีแลนด์

(ล้าน USD/ล้านบาท)				
สินค้า	ปี 2023	ปี 2023 (ม.ค. - พ.ค.)	ปี 2024 (ม.ค. - พ.ค.)	+/- (%) ม.ค. - พ.ค.
1.นมและผลิตภัณฑ์นม	457.11	232.59	214.51	-7.77
	15,914.53	7,717.77	7,717.57	-3.18
2.ผัก ผลไม้และของ ปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้	76.01	25.05	26.93	7.47
	2,649.65	862.42	978.78	13.49
3.สินแร่โลหะอื่นๆ เศษ โลหะและผลิตภัณฑ์	10.77	6.69	18.58	177.87
	371.09	227.14	668.93	194.34
4.เยื่อกระดาษและเศษ กระดาษ	44.17	21.54	18.43	-14.44
	1,534.34	736.85	664.93	-9.76
5.เนื้อสัตว์สำหรับการ บริโภค	26.56	13.72	13.58	-1.01
	923.40	471.54	491.20	4.17
6. น้ำมันสำเร็จรูป	0.32	0.00	12.77	2393279.38
	11.17	0.02	462.67	2487238.94
7.อาหารปรุงแต่ง สำหรับใช้เลี้ยงทารก	26.35	10.74	11.97	11.50
	919.17	366.96	431.44	17.57
8.เคมีภัณฑ์	40.23	16.45	11.118	-32.04
	1,397.87	561.02	402.57	-28.24
9.ไม้ซุง ไม้แปรรูปและ ผลิตภัณฑ์	22.50	9.52	8.10	-14.89
	784.75	327.42	292.45	-10.68
10.สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง สำเร็จรูป	13.49	7.90	7.52	-4.81
	467.05	271.60	273.17	0.58
นำเข้ารวมทั้งสิ้น	838.18	390.92	374.77	-4.13
	29,176.53	13,399.94	13,509.79	0.82

ที่มา: สรุปการค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์, โดย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2567, สืบค้นจาก <https://www.ditp.go.th/en/post/176461>

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร